

Bokfinken

Forsiden viser et blinkskudd av en bokfink. Det er en hunnfugl som er avbildet. Bokfinker bygger sine reder i alle typer av skog og er en av de vanligste fuglene i Europa. Fuglene har kraftig nebb og kraftige kjevemuskler. Alt dette er trekk som setter dem i stand til å leve av frø. Om høsten drar de fleste fuglene sør- eller vestover. De kommer tilbake i mars-april, og da kommer hannen et par uker før hunnen. Bokfinken hekker på samme sted hvert år. Redet blir bygd i trær og ser ut som en dyp skål som er pyntet med mose og lav.

Bokfinken kan synge, og dens spesielle lokkestemme "fink-fink" har gitt navn til hele finkefamilien. Den danske dyrepyskolog Holger Poulsen har studert bokfinkenes stemmeforråd og påstår at bokfinker kan synge hele 13 forskjellige sanger. Sangen er meget karakteristisk, den består av en trille som øker i tempo og avsluttes av en slutstrofe, det såkalte "slag". En bokfink er ikke født med sin sang. Bokfinken kan kun lære trillene ved å høre etter andre bokfinker. Sangen er også noe forskjellig fra sted til sted, den kan synge med dialekt.

Bokfinken har en annen nær slektning som heter *Bjørkefink* på norsk og *Kvækerfinke* på dansk. Den er mer sjelden og befinner seg opp mot fjellbjørkeskogen i de nordligste delene av Europa. Kvækerfinken hekker ikke i Danmark, men kommer i store flokker ved høst og vintertid. Utbredelsesområdet strekker seg fra Skandinavia gjennom Asia til Kamtsjatka. Jeg husker fra min fugleinteresserte ungdom at man både måtte være utholdende, nøyaktig og litt heldig for å være sikker på at man hadde observert en Bjørkefink. De to artene er nemlig ganske like, se tegningene som finnes på den danske Wikipedia. Fremdeles kan jeg huske første gang jeg så og hørte en bjørkefink.

De såkalte "Darwins finker" er fra en helt annen del av verden og blir

Fig 1 og 2 Bokfink hunn og hann

Fig 3 og 4 Bjørkefink (Kvækerfinke) hunn og hann

omtalt i to artikler i dette nummer av Origo. De har fått en ufortjent ikonstatus som et kroneksempel på darwinisme i praksis, kanskje nettopp fordi de lever i en verden fjernt borte fra oss. Hadde man valgt Bokfink og Bjørkefink som eksempler, ville vel ingen av oss i Nord-Europa latt oss overbevise.

Som gutter samlet vi også fugleegg. Jeg har både Bokfink og Bjørkefink. Nå er dette i henhold til viltloven ulovlig i Norge. Alt vilt, herunder dets egg, reir og bo er fredet med mindre annet følger av lov eller vedtak med hjemmel i lov (fredningsprinsippet). Men for barn i mors mave har det motsatte skjedd: Fosteret har mistet sin rettsbeskyt-

telse. Vi har også to artikler som omhandler dette tema i bladet.

Vi ønsker våre lesere god og ettertenksom lesningen. Husk å se og lytte til småfuglene, både de fastboende og de som kun er på vinterbesøk.

Steinar Thorvaldsen
Redaktør for dette nummer

Fig 1 og 2: Brukt med vennlig tillatelse fra politi/hobbyfotograf Ronny Arntsen. Flere bilder finnes på hans hjemmeside: www.ronarnts.foto.no.
Fig 3 og 4: Fra dansk wikipedia.